

Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu dla Miasta Wodzisławia Śląskiego na lata 2006 – 2011

Bezdomność to zjawisko społeczne występujące współcześnie na całym świecie.

Istotę tego problemu społecznego podkreślają nie tylko trudne do uchwycenia parametry ilościowe, ale także jego dynamika.

W naszym kraju, w ciągu ostatnich kilkunastu lat, wraz z okresem transformacji ustrojowej polskie społeczeństwo weszło w okres nowych szans i nowych możliwości ale i w znacznej mierze nowych wyzwań i nowych niebezpieczeństw.

W konsekwencji zachodzących przemian niektóre osoby tracą poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. Za pomocą dostępnych środków i własnych sił nie potrafią go odbudować. W wyniku przeobrażeń intensyfikują się różne kwestie społeczne wśród których bezdomność należy do jednej z najpoważniejszych.

Przyczyny powstania bezdomności to przede wszystkim:

1. Brak własnych dochodów, bezrobocie.
2. Rozpad rodziny czyli zerwanie więzi formalnych, psychologicznych i społecznych oraz brak możliwości spełnienia przez rodzinę jej podstawowych funkcji.
3. Eksmisje – prawny nakaz opuszczenia lokalu spowodowany w większości przypadków zadłużeniem lokatorów z tytułu opłat za czynsz.
4. Choroby psychiczne i niepełnosprawność fizyczna
5. Uzależnienia.
6. Opuszczenie zakładu karnego przy jednoczesnym braku możliwości powrotu do mieszkania.
7. Przemoc w rodzinie.

Zachowania patologiczne ludzi bezdomnych są często tak bardzo związane z ich sytuacją życiową, że czasem trudno określić co jest przyczyną, a co skutkiem bezdomności.

Bezdomność z uwagi na skalę zjawiska, jego złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno – ekonomiczne skutki jest kwestią społeczną o zasięgu i znaczeniu globalnym mającą jednak swoje specyficzne, regionalne i lokalne uwarunkowania.

I. Podstawowe założenia programu:

Program zakłada budowanie spójnego systemu pomocy w gminie dla osób i grup dotkniętych problemem bezdomności i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Konieczne wydaje się opracowanie wieloaspektowych form udzielania pomocy we współpracy samorządu i organizacji pozarządowych.

Program obejmuje:

1. Działania o charakterze profilaktycznym zapobiegające poszerzeniu się zjawiska bezdomności, uwzględniające szczegółową identyfikację problemu i analizę towarzyszących bezdomności zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym.

2. Działania o charakterze osłonowym zapobiegające degradacji biologicznej i społecznej osób zagrożonych z zastosowaniem standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej z wykorzystaniem dostępnych środków oraz podstawowych elementów pracy socjalnej.
3. Działania o charakterze aktywizującym zmierzające do wyprowadzenia z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych, rokujących perspektywy przezwyciężenia tej sytuacji.

Program ma charakter długofalowy i uwzględnia specyfikę gminy, jej potrzeby oraz wypracowane już sposoby rozwiązywania lokalnych problemów socjalnych, mieszkaniowych, bezrobocia, uzależnień oraz ogólnie pojętej niepełnosprawności społecznej.

Podstawą realizacji programu jest zapis art.10 Ustawy o pomocy społecznej: „Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowanych przez gminy należy:

udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym.”

Wg art. 6 pkt 8 Ustawy o pomocy społecznej za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

II. Cele programu

1. Zapewnienie osobom zagrożonym bezdomnością oraz bezdomnym bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do pełnienia właściwych, adekwatnych do ich możliwości i potrzeb, społecznie użytecznych ról i funkcji społeczno – zawodowych.
2. Wspieranie i promocja modelowych rozwiązań w zakresie radzenia sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego.
3. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami zainteresowanymi zapobieganiem degradacji biologicznej i społecznej mieszkańców.
4. Aktywizacja środowisk i osób zmarginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do podejmowania użytecznych ról i funkcji społeczno – zawodowych.
5. Wspieranie inicjatyw mających na celu powstanie i rozwój infrastruktury edukacyjnej dla osób i grup zmarginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

III. Zadania programu:

Program zakładając powstanie zintegrowanego systemu usług socjalnych świadczonych przez podmioty publiczne i pozarządowe, zgodnie z istniejącym stanem prawnym, stwarza warunki do powstawania miejsc i uruchamiania działań służących pomocą osobom wykluczonym.

Działania te obejmują:

1. Uruchomienie schronienia
2. Pomoc psychologiczno – terapeutyczną
3. Pomoc prawną
4. Tworzenie miejsc edukacji społecznej i zawodowej
5. Wspieranie różnych form zatrudnienia – w tym prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych
6. Aktywizację rynku pracy.

Realizacja tych zadań odbywać się będzie poprzez tworzenie form socjalno – edukacyjnych, punktów konsultacyjnych oraz realizowanie polityki w zakresie zaspokojenia zapotrzebowania na różne formy mieszkalnictwa.

Program zakłada trzy formy zamieszkania socjalnego.

1. Noclegownia

Noclegownia będzie znajdować się w zaadaptowanych pomieszczeniach na ul. Markłowieckiej 17, czynna od godz. 18.30 – 8.00

Bezdomni tam przebywający mają zapewniony nocleg, posiłek, odzież, środki czystości, możliwość skorzystania z prysznicy. W trakcie przyjmowania osoby będą badane alkomatem. W czasie pobytu obowiązuje zakaz spożywania napojów alkoholowych i zastosowanie się do obowiązującego regulaminu.

Część środków finansowych na materiały budowlane przeznaczona zostanie z budżetu miasta, część materiałów zostanie pozyskana przez Towarzystwo Charytatywne „Rodzina”. Prace adaptacyjne wykonają osoby bezdomne pod nadzorem odpowiednich fachowców.

Z chwilą oddania lokalu w użyczenie Towarzystwa Charytatywnego, organizacja ta może starać się o środki na remont lokalu. Towarzystwo Charytatywne wyposaży także noclegownię w potrzebne meble i urządzenia.

Klienci noclegowni po podpisaniu indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności mają możliwość skorzystania z następnej formy zamieszkania socjalnego jaką jest schronisko. Czas realizacji 2006 – 2007 rok.

2. Schronisko

Schronisko zapewnia pobyt całodobowy.

Aktualnie prowadzone przez Towarzystwo Charytatywne „Rodzina” posiada odpowiednie pomieszczenia, warunki i możliwości zmierzające do aktywizacji osób bezdomnych. Klienci tam przebywający mają zapewniony całodobowy pobyt, trzy posiłki dziennie, odzież, obuwie, środki czystości, a także uczestnictwo w różnego rodzaju kursach, szkoleniach i terapiach pomagającym w integracji społecznej.

Ta forma pomocy osobom bezdomnym jest realizowana na bieżąco.

Klienci tam przebywający powinni stosować się do obowiązującego regulaminu.

3. Mieszkanie chronione

Osoby pomyślnie realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności i posiadające własne źródło dochodu będą mogły otrzymać skierowanie na czas określony do mieszkania chronionego z zasobów komunalnych. Będzie tam przebywać od 2 do 3 osób, które same będą ponosić koszty związane z jego utrzymaniem. Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem mieszkania pełnić będą pracownicy socjalni z danego rejonu.

Po spełnieniu określonych warunków osoby te będą mogły ubiegać się o mieszkanie komunalne bądź socjalne.

Termin realizacji: 2007- 2008 rok.

Przewidywane rezultaty programu.

Wprowadzenie programu obejmującego trzy formy zamieszkania socjalnego pozwoli w sposób bardziej efektywny pomagać osobom bezdomnym, wyjść z trudnej sytuacji życiowej i ponownie zintegrować się ze środowiskiem lokalnym.

Program zakłada w dużym stopniu podejmowanie przez osoby bezdomne inicjatywy na rzecz zmiany swojej sytuacji życiowej poprzez realizację Indywidualnego Programu Wychodzenia z Bezdomności.

Program realizowany będzie w ścisłym związku z rozwiązaniami wynikającymi z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii, Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Wodzisławia Śl. na lata 2005 – 2015, Diagnozy problemów społecznych Wodzisławia Śl.

Zakłada współpracę podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych działających w szeroko pojętym obszarze polityki społecznej.

Będzie korygowany, aktualizowany i dostosowany do ewentualnie zmieniających się przepisów prawa i warunków lokalnych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Wodzisławia Śląskiego

mgr inż. Wacław Mandrysz